

Dosarul nr. 3ra-949/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cotruță, L. Pruteanu, M. Guzun)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Domnichia Topală, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Domnichia Topală împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Domnichia Topală și a fost menținută hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 15 mai 2017, Domnichia Topală a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că pe parcursul anilor 2013-2016 a deținut XXXXX.

A indicat că la 03 februarie 2016, a fost reexpertizată de către Consiliul Teritorial pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă Cimișlia. În rezultatul evaluării sale și a documentelor prezentate, a fost încadrată în XXXXX pe un termen de un an.

Ulterior, la 17 ianuarie 2017, Consiliul Teritorial Cimișlia pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, printr-o procedură similară, a emis decizia de a nu fi încadrată în grade de dizabilitate.

Domnichia Topală a susținut că a depus contestație împotriva deciziei din 17

ianuarie 2017, care însă la 25 ianuarie 2017 a fost respinsă de către Consiliul de control și revedere a deciziilor din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

La 20 februarie 2017 a contestat decizia Consiliului de control și revedere a deciziilor din cadrul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, care, în conformitate cu procedura de determinare a dizabilității și capacității de muncă, reglementată de Hotărârea Guvernului RM nr. 65 din 23 ianuarie 2013 cu privire la determinarea dizabilității și capacității de muncă, a fost prezentată pentru examinare în cadrul Comisiei de litigii de pe lângă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Prin scrisoarea nr. 29 din 13 aprilie 2017, recepționată la 18 aprilie 2017, reclamanta a fost informată că, contestația a fost examinată în cadrul ședinței Comisiei de litigii din data de 10 aprilie 2017, fiind respinsă ca neîntemeiată, din motivul că poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute de procedura pentru determinarea dizabilității și capacității de muncă, la caz fiind prezente deficiențe funcționale și structurale ușoare care nu permit încadrarea în grad de dizabilitate.

Reclamanta a afirmat că la moment starea sănătății sale este XXXXX.

Consideră că instituțiile medicale nu au cercetat minuțios și obiectiv cazul ei, ignorând argumentele invocate în acest sens. Certificatul nr. 53 eliberat de Consiliul Teritorial Cimișlia pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă la 17 ianuarie 2017 și certificatul nr. 91 din 25 ianuarie 2017 eliberat de Consiliul de control și revedere a deciziilor conțin date contradictorii, astfel încât în primul este indicată capacitatea de muncă de 65 %, iar în al doilea - 70 %. Deci, Consiliul de control și revedere a deciziilor nu era în drept să-i agraveze situația prin decizia sa, ci trebuia doar să se pronunțe pe marginea deciziei deja existente.

A menționat că medicii la care a apelat conform îndreptărilor și în mod privat pe cont propriu, în unanimitate susțin că XXXXX. Diagnozele care i-au fost puse nu pot fi tratate, ci pot fi, în cel mai bun caz, doar menținute la nivelul deja existent. Starea sănătății ei se agravează continuu și cu astfel de insuficiență fiziologică este în imposibilitate de a munci, iar de alte surse de venit la moment nu dispune.

A solicitat anularea deciziei Comisiei de Litigii de pe lângă Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei din 10 aprilie 2017, a raportului pentru determinarea dizabilității și capacității de muncă la adulți nr. 91 din 25 ianuarie 2017 și a certificatului (de neîncadrare) nr. 91 din 25 ianuarie 2017 privind constatarea capacității de muncă de 70 %, emise de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Prin hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Domnichia Topală a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Domnichia Topală și a fost menținută hotărârea din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că, în rezultatul investigațiilor medicale efectuate, Domnichiei Topală i-a fost stabilită diagnoza

XXXXX. Potrivit raportului nr. 91 din 25 ianuarie 2017, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, având în vedere diagnoza stabilită de medici, a conchis că XXXXX. Astfel, concluzia medicului expert a fost: XXXXX, cu procentul păstrării capacității de muncă de 70 %, Domnichia Topală nefiind încadrată în grad de dizabilitate.

Conform ordinului Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 12/70 din 28 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea criteriilor de determinare a dizabilității și capacității de muncă la persoane adulte, XXXXX. În cazul XXXXX, deficiențele funcționale și structurale fiind stabilite în proporție de 20-25 %, cu capacitatea de muncă de bază în mărime de 80-75 % sau în proporție de 30-35 %, cu capacitatea de muncă de bază în mărime de 70-65 %.

În consecință, instanțele de judecată au concluzionat că, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă întemeiat nu a încadrat-o pe Domnichia Topală în grad de dizabilitate, în condițiile în care pct. 20 din Instrucțiunea privind modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă, aprobată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 65 din 23 ianuarie 2013, stipulează expres că persoanele cu deficiențe funcționale ușoare provocate de afecțiuni, defecte, traume și având capacitatea de muncă păstrată în proporție de 65–100% sunt considerate apte de muncă, respectiv nu sunt încadrate în grad de dizabilitate.

La data de 27 mai 2019, Domnichia Topală a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 22 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și ilegale, fiind emise fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanțelor ierarhic inferioare fiind în contradicție cu materialele dosarului.

A invocat că, din motivul existenței divergențelor între concluziile medicilor și cele constatate în actele administrative contestate, atât în prima instanță, cât și în cea de apel, a solicitat numirea unei expertize medico-legale pentru determinarea corectă a procentajului dizabilității și capacității de muncă, însă demersul dat a fost respins neîntemeiat, fiind lipsită astfel de posibilitatea de a demonstra că intimatul intenționat a micșorat procentul de dizabilitate și a majorat capacitatea ei de muncă.

Recurenta a susținut că XXXXX.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor

examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 19 februarie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa Domnichiei Topală la 22 martie 2019 și a fost recepționată la 28 martie 2019 (f.d. 56, volumul II).

Astfel, recursul, depus la data de 27 mai 2019 de către Domnichia Topală, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Domnichia Topală nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Domnichia Topală asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Domnichia Topală, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Domnichia Topală se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu